

ชื่อเรื่อง	รูปแบบและแนวโน้มการออกแบบฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่
ผู้วิจัย	ปทุมมา บำเพ็ญทาน
สถาบัน	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีที่พิมพ์	2554
สถานที่พิมพ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
จำนวนหน้างานวิจัย	95 หน้า
คำสำคัญ	รูปแบบ / แนวโน้ม / ฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่
ลิขสิทธิ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและแนวโน้มการออกแบบฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมการบริโภคยาสูบ จำนวน 5 คน และฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่จำนวน 333 ชิ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และตารางวิเคราะห์ฐานข้อมูลคุณลักษณะทางการออกแบบบนฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่ด้วย Matrix Analysis จำนวน 35 ตาราง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาตามวัตถุประสงค์ในเรื่องของรูปแบบและแนวโน้มการออกแบบฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่ และใช้โปรแกรม SPSS หาค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมการบริโภคยาสูบพบว่า รูปแบบการออกแบบของฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่เป็นไปตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ มาตรา 11 เรื่องการบรรจุหีบห่อและติดป้ายฉลากผลิตภัณฑ์ยาสูบ มีวัตถุประสงค์เพื่อเตือนถึงพิษภัยจากการสูบบุหรี่ โดยทำช่องให้ดูน่ารังเกียจ ใช้ภาพที่น่ากลัว แสดงผลกระทบที่เกิดจากการสูบบุหรี่ เนื่องจากประชากรที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำจึงต้องออกแบบให้เข้าใจง่าย สามารถสื่อสารไปยังผู้สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่ และลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ใหม่ลง และแนวโน้มการออกแบบฉลากคำเตือนจะเป็นของแบบเรียบ โดยเป็นของสีพื้น ไม่มีลวดลาย ตราบุหรี่พิมพ์เป็นตัวอักษรธรรมดา ไม่ใช่เครื่องหมายการค้า ทำให้ภาพคำเตือนดูเด่นกว่ายี่ห้อบุหรี่ และภาพคำเตือนควรเป็นภาพที่น่ากลัวมากขึ้นเท่า ๆ กัน เป็นภาพคนจริง ๆ ดูสะท้อนอารมณ์ เปลี่ยนภาพคำเตือนบ่อยขึ้น และมีการตรวจสอบอย่างจริงจังให้บริษัทผู้ผลิตภาพคำเตือนออกมาจำนวนเท่า ๆ กัน รวมทั้งการออกแบบฉลากคำเตือนเฉพาะยาสูบแต่ละประเภท เนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ฐานข้อมูลทางการออกแบบด้วย Matrix Analysis พบว่ากลุ่มภูมิภาคตามความรับผิดชอบขององค์การอนามัยโลกที่มีฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มภูมิภาคอเมริกา ส่วนกลุ่มภูมิภาคแอฟริกามีฉลากคำเตือนน้อยที่สุด โดยส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ของฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่ ส่วนด้านหน้าซอง ร้อยละ 46-50 ส่วนด้านหลังซอง ร้อยละ 46-50 และมีขนาดพื้นที่เฉลี่ยต่อซองร้อยละ 31-35 ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการแจ้งข้อความแจ้งสารพิษ และสารก่อมะเร็ง โดยใช้ตัวอักษรแบบไม่มีเชิงทั้งหมด และส่วนใหญ่เป็นตัวอักษรหนา มีสีตัวอักษรสองสีขึ้นไปโดยเป็นสีตัวอักษรขาวและแดงบนพื้นสีดำ และส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษเพียงภาษาเดียวบนฉลากคำเตือน ส่วนรูปแบบของภาพคำเตือนส่วนใหญ่เป็นภาพถ่ายประกอบข้อความคำเตือน โดยเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งปาก ลำคอ และโรคในช่องปากอื่น ๆ